

Cr. B. n.

600

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE

ANTICIPATO
CONCUBITU, 1701, 3^b
QUAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO VVILHELMO,

REGNI BORUSSIÆ ET ELECTORATUS
BRANDENBURGICI HEREDE, &c. &c. &c.

EX DECRETO ET AUTORITATE INCLYTÆ

FACULTATIS JURIDICÆ

P R Æ S I D E

DN. HENRICO BODINO,

S. MAJEST. BORUSS. CONSIL. ECCLES. IN DUC. MAGDEB.

PROF. JUR. ORD. ET FACULTAT. JURID. h. t.

DECANO,

PATRONO SUO ÆTATEM DEVENERANDO

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES ET PRIVILEGIA DO-
CTORALIA RITE CONSEQUENDI,

Ad D. 2. Maji M DCC I.

horis ante & pomeridianis

publicæ Eruditorum disquisitioni sistit

HENRICUS SIGISMUNDUS Ebhardt/

Coldicio Missin,

REC. HALÆ MAGDEBURGICÆ,
LITERIS JOHANNIS GRUNERI, ACAD. TYPOGR. 17:2.

4

IN NOMINE DOMINI AMEN
ANNUS INCIPIT
CONCUBIT

IN NOMINE DOMINI AMEN
DE PRAEDICATIONE

IN NOMINE DOMINI AMEN
DE PRAEDICATIONE

IN NOMINE DOMINI AMEN
DE PRAEDICATIONE

IN NOMINE DOMINI AMEN
DE PRAEDICATIONE

IN NOMINE DOMINI AMEN
DE PRAEDICATIONE

I. N. D. N. J. C.

Thef. I.

Ullum vinculum inter homines esse ma- Societatis
 jus, nullam societatem sanctius colen- Nuptialis
 dam, quam artissimum conjugii foedus, praestantia
 utpote in quo ipse omnipotens Creator,
 non sine maximo mysterio, immensum
 suum amorem, ac communicationem
 cum creatura, quodammodo adumbrare
 voluit, & sapientes Ethnici & omnes ve-

ri Christiani uno ore fatentur: Quod, si sine omni voluptate
 carnali in spirituali artissima communicatione, ad gloriam
 & voluntatem Dei, & ad aeternum ipsius verbum *Evangel. Job.*
c. 1. tanquam arborem vitae Job. 6. v. 35. & seq. 1. Job. 5. 20. Apoc.
2. v. 7. & cap. 22. v. 2. in quo solo omnem felicitatem & vitam
 aeternam quaerere debebant, *Gen. 3. v. 22. primi parentes ce-*
 lebrasset, felix aeternumque beatus status hominum man-
 fisset. Sola vero sanctissimi hujus consociationis violatio, abusus in la-
 cotum mundum inquinavit, ac maledictionem omnibus po- psu, & pecca-
 steris contraxit, ut qui in voluptatibus carnis conciperentur, tum originis
 non nisi & carnalia naturaliter appetere possent *vid. Gen. 3. v.*
14. junct. Syrac. c. 21. v. 2. Disp. Dn. Praef. d. obl. for. jur. Div. in
proam. Quae depravatio ex immutabili decreto Dei, per to-
 tam vitam cuique inextinguibilis est, etiamsi per arborem vitae

A 2

in

usus conjugii
hodie non est
sine culpa

Ejus usus lici-
tus.

Leges huma-
næ obligant
in conscien-
tia.

Scopus Dispu-
tationis.

in femine mulieris iterum manifestatam, nova vita in continua inimicitia & pugna contra innatam concupiscentiam *vid. Gen. 3. v. 15.* non sine dolore mentis regeneratæ concessa sit. Quamvis ergo hodie etiam propriæ conjugis admistio sine impuritate esse non possit, cum & Regius propheta, ex legitimo matrimonio natus, de se fateatur, quod in iniquitatibus conceptus sit, & mater in delictis ipsum pepererit *Pf. 51. v. 7.* quia tamen ipsum conjugium in se peccatum non est, ac conjugis licitus usus ad procreationem sobolis, (licet in hac peccaminosa carne culpa non carens *ibid. in fin.*) ad evitanda majora mala homini concessus est, *1. Cor. 7. v. 2. seq.* ideo concubitus, juxta Dei ordinationem ad procreationem sobolis institutus, judicio humano improbari non potest, dummodo hic inter illos intercedat, qui appropriatione corporum jus ad illum consecuti sunt. Quod jus partim divina, partim humana autoritate introductum ab omnibus imperio illo subje-ctis observari debet. Equidem cum matrimonii essentia non ab instituto humano, sed ab ipso naturæ conditore Deo dependeat. *princ. Instit. de I. N. G. & C. Hugo Grot. de I. B. & P. lib. 2. c. 5. §. 8.* contra ipsum ejus vinculum nulla humana autoritas quicquam operari poterit *§. 11. instit. d. I. N. G. & C. Matth. c. 19. v. 6. c. 5. v. 32. Luc. 16. v. 18.* ad evitanda tamen multa incommoda civilia, leges humanæ nonnulla matrimonii requisita introduxerunt, quibus non observatis, non omnes forentes effectus exinde competunt, *vid. H. Gr. d. c. 5. n. 15.* quod eo minus iniquitatis habet, quo & leges humanæ, autoritate divina subditos in conscientia obligant *Ep. ad Rom. 13. v. 1. 1. Petr. 2. v. 13. Sapient. 6. v. 4.* Quia tamen sæpius evenit, ut nondum adhibitis legum requisitis, futuri conjuges jus in corpora sua invicem concedant, vel sine omni jure tantum de facto concumbant, ex quo postea dubia juris occurrunt, operæ pretium duxi, de hac in foro frequentissima materia festinanti calamo non

nonnullas observationes loco Inauguralis Disputationis publicæ censuræ subjicere, in qua difficultatibus plena materia, si propter exiguum temporis, quod ad ejus elaborationem mihi hac vice conceditur, desiderio Lectoris non satis fecerim, vel quoque in aliquo aberraverim, amicæ admonitioni pii & virtuosi Lectoris me commendo, cæterorum malevolorum præpostera judicia vilipendens.

Th. II.

Dum autem hanc tractationem de anticipato concubitu inscripsi, conveniens erit hanc rubricam brevibus explanare. Vocabulum autem anticipationis tam in jure nostro, quam apud Autores varias patitur acceptiones. Interdum denotat præcautionem contra jura alias peritura, quo sensu in *l. 2. C. de Vestigal.* sumitur, ubi dicitur, post quinquenium de commissio vestigali agi non posse, nisi lite anticipata fuerit, hoc est, nisi litis contestatione, vel Libelli portatione hæc præscriptio interrupta sit. Videatur *Col. ad cap. illud de præscr. n. 9. ii. § seq. n. 16. 17. ii. Heigius Part. 1. quest. 16. n. 54. seq.* Secundo vocabulum illud adhibitum legimus, ut idem denotare videatur, quod prævertere & impedire, quo sensu in *l. 8. C. de inoffic. donat.* improbat, si quis judicium suum supremum, consiliis anticipare contenderit. Tertio, anticipatio prædicatur de præconcepta opinione. Sic *Cic. Lib. 1. de Nat. Deor.* inquit: Quæ enim est gens, aut quod genus hominum, quod non etiam sine doctrina anticipationem quandam Deorum habeat. Quarto, anticipationis vocabulo sæpe figura Rhetorica, alias prolepsis dicta denotatur, qua auditoris animus præoccupatur vide *Calep. Lexic. verbo anticipatio.* Denique anticipatio proprie denotat, aliquid ante destinatum tempus capere, quam ipsi competeat, aut solitum erat. Et in hac ultima acceptione illam vocem hic sumo, ad denotandum, de plane injusto & prohibito coitu, seu de vaga libidine,

Homonymia
vocabuli an-
ticipationis

alisse delictis carnis hic non agendum, sed tantum de concubitu futurorum conjugum anticipato,

Th. III.

Quia autem de anticipatione concubitus recte tractatio institui non poterit, nisi prius de eo agatur, quid leges postulent, antequam conjuges licite coire possint, quibus non ob-
forma conjugii naturalis. servatis concubitus anticipatus dicitur, paucis de eo quid iure naturæ & divino, postea quid humano ad contrahendum matrimonium requiratur, agendum erit. Quoniam autem matrimonium essentia sua est juris naturalis, & in conceptu conjugii nihil magis attendendum, quam ut secundum naturæ præceptum ineatur matrimonium, reliquæ considerationes vero potius eo pertineant, ut matrimonia solemnia certos in foro externo habeant effectus. Hinc præprimis de essentia matrimonii quoad jus naturæ solliciti esse debemus, vid. Dn. Præf. *addit. ad Illustr. Dn. Rhetii med. ad instit. disp. 5. post. 2.* Existimamus autem, quod lex naturæ & divina ad essentiam conjugii nihil aliud requirat, quam appropriationem mulieris ad procreandam marito sobolem *H. Grotius d. l. n. 9.* quæ appropriatio ex publica traditione, ut scilicet omnibus innotescat, hanc esse hujus mariti uxorem, oritur; Et quia ex traditione nemo jus consequi potest, nisi rem a vero domino, & qui jus tradendi habebat, acceperit, ideo etiam filia in potestate constituta, in proprietatem viri transire non potest, nisi huic ex patris voluntate tradita sit, in tantum ut hæc sola patris voluntas sufficiat, ad filiam etiam invitam matrimonio collocandam, vel denegandam *vid. Exod. 12. v. 7. & seqq. 22. v. 16. 17. Num. 30. v. 3. 4. 5.* In filiis vero, cum hi etiam ignorante, vel invito patre, in cuius potestate sunt, aliquid acquirere possint, & maritus in potestatem, multo minus in dominium uxoris non transeat, parentum consensus ad essentiam constituendi matrimonii filii non requiritur, sed acquisitio uxoris tantum ex voluntate mariti, legitimi-

filii fam. valide matrimonium contrahit sine consensu patris, secus in filia,

gitime traditam accipientis, dependet, licet pietas & obsequium, parentibus debitum, per matrimonia contra parentum consensum contracta, offendatur, *vid. Addit. Dn. Pras. ad illustr. Dn. de Retz. med. ad Instit. jur. Disp. 5. Pos. 7.* Quod exemplo Esavi probatur, qui parentes suos gravi dolore affecit uxoribus contra voluntatem ipsorum ductis, quod factum non esset, si hæ pro uxoribus habitæ non fuissent, *Gen. 26. v. ult. Spen. junct. Gen. 28. v. 8. 9.* Neque huic distinctioni obstat, quod 1. *ad Cor. 7. v. 4.* æquale jus conjugatis in corpora ipsorum invicem adscribitur; ille enim locus tantum de voto castitatis ab alterutro conjugum non præstando, agens, essentialem conceptum conjugii *Gen. 3. v. 16.* explicatum, non tollit.

Th. IV.

Hiscæ ita præmissis, jam quæritur, quid juris sit, si concubitus ante ullum declaratum consensum intervenerit, & ita anticipatus sit. Ubi bene notandum, quod in quæstione dicatur ante ullum consensum, per quod excludo, si utraque persona ad explendam tantum libidinem in fornicationem vel expresse, vel tacite consensit, ex quo nulla obligatio, nisi ad præstanda promissa inter ipsos in pari turpitudine versantes oritur, *vid. Gen. 38. v. 23.* in tantum, ut nec talis Stuprator partum exinde conceptum alere teneatur. *Vide Carpz. Jurispr. Cons. Lib. 3. Tit. 6. def. 81. n. 13. 14.* cum talis partus non patri, sed matri productus sit. *vide Addit. Dn. Pras. ad Rhetii med. inst. Disp. 5. Posit. 2. § 7.* Quæstio ergo tantum de muliere, hætenus honesta per improbitatem alicujus viri ad stuprum seducta, intelligenda est; Ubi sane admodum periculosum est, in hac matrimonia. si quæstione, de quibus Spiritus Sanctus omne arbitrium humanam excludere voluit, ab expresso Dei verbo recedere, sed cum simpliciter *Exod. 22. v. 16. 17. & Deut. 22. v. 28. 29.* mandatum sit, ut stuprator sine omni exceptione stupratam ducat, Reipublicæ quoque Christianæ admodum intersit, omni possibili

Stuprator
simpliciter
cogendus
stupratam
ducere

modo præcavere, ne illa illegitima prole replicatur, Ecclesia quoque illam juris Divini sanctionem retinuerit *vide c. 1. Et. x. de Adult. Salycet. in l. cum qui duas C. ad L. Jul. de Adult. in casu confessi, vel legitime probati stupri, expedire, stupratorem ad ducendam stupratam simpliciter cogere, quamvis nulla promissio matrimonii facta sit, cui ratio in contrarium de matrimonio libertate Carpz. in Jurispr. Consistor. lib. 2. Def. 228. n. 10. adducta, eo minus hic obstabit, quo improbius est iudicari sapientiam a filiis eius. Libera enim matrimonia esse debent, antequam contrahantur: At postquam contracta sunt, vel per expressum, vel factò declaratum, vel ex lege naturæ præsumtum consensum, libertas transit in necessitatem observandi promissa, exemplo aliorum contractuum. l. 17. §. 3. ff. Commod. add. & Illustr. Dn. Stryk. in Tr. de Dissensu Sponsal. Sect. 4. cap. 2. §. 4. Ibid. n. 5.*

Th. V.

Concubitus
purgat omnem
imperfectionem
sponsaliorum

Multo magis igitur copula carnalis accedens tractatibus de sponsalibus, vel clandestinis promissionibus, vel verbis dubiis, ambiguis & iocosis prolatis, vel sponsalibus conditionalibus, aut ab ebrio contractis, vel ex errore personæ commissa ad indissolubilitatem matrimonii obligat, imò omnia sponsalia, iure divino scilicet non prohibita, per concubitum redduntur indissolubilia *vide Bruckneri Dec. Matrim. P. 1. c. 4. §. 6. n. 31. usque ad 38. cum ibidem allegatis legibus & DD. in tantum, ut licet ipse sponsus, præsentè & consentiente sponsa, protestatus fuerit, se nolle per eiusmodi copulam matrimonio consentire & hoc implere, nihilominus tamen teneatur; quia hæc protestatio factò contraria est. vide Mascard. de Prob. Concl. 1027. n. 11. Menoch. lib. 3. præf. 1. n. 15. Ex qua ratione quoque Regium Ducatus Magdeburgensis Consistorium Ecclesiasticum, in casu ubi maritus instituto processu divortii ex capite adulterii eodem durante, cum uxore carnaliter denuo coierat, ad*

ad alteras reversales ab eadem subscriptas, quod ille coitus, ipsi in jam dicto processu præjudicare non debeat, recte pronunciat: Das bey bewanten Umständen/ die angestellte Ehe Scheidungs Blage nicht statt finde.

Th. VI.

Diximus in Thesi præcedenti, quod omnia sponsalia, jure Divino non prohibita, per concubitum reddantur insolubilia. Sed an concubitus quoq; vitium consanguinitatis & affinitatis purget, in tantum, ut consummatum per concubitum matrimonium non sit dirimendum, dubio non caret. Nos sequentibus distinctionibus illam resolvimus: Aut concubitus ille contingit inter ascendentes & descendentes in linea recta, & ob insigne & detestabile scandalum, quod ejusmodi conjugium dirimi jubet. *Levit. 20. v. 11. 21. & 14.* tale peccatum scienter & proterve commissum, gladio rescindendum erit *vide Carpz. Prax. Crim. P. 2. qu. 72. n. 20.* Si vero casu fortuito, vel ex ignorantia commissum, tunc simpliciter dissolvendum erit; & delinquentes ob scandalum, quod alii exinde capere possent, in provincia non tolerandi sunt. Vel concubitus inter collaterales, vel scienter vel ignoranter commissus. Priori casu iterum subdividendum, an in Republica inter alios homines tale quid factum, & propterea quod scientes & sine necessitate contra expressum DEI præceptum peccaverunt, pro diversa conditione personarum, publice puniendi & dissolvendi erunt, aut in casu defectus aliorum hominum, & ita necessitatis, tale matrimonium contractum est, ut, si e. g. frater & soror in insula ab omni hominum consortio remota viventes, spem revertendi non haberent, atq; ob solam propagationem sobolis exemplo liberorum Adami, matrimonium inirent, tunc si demum casu fortuito reverterentur, illi æque ac si plane ignorantibus tale matrimonium iniverint, propriæ conscientiæ committendi, nec simpliciter disjungendi, ex Republica tamen, in qua hæc san-

B

Concubitus inter ascendentes & descendentes non inducit vinculum conjugale.

In linea generali distingendum.

In linea generali distingendum.

qui.

guinis propinquitatis innotuit, ad vitandum scandalum merito migrare debent, & si re cognita invicem divertere velint, aliud tamen matrimonium, parte utraq; vivente illis non concedendum *add. D. Lynker. in Anal. ad D. Struv. Spuz. Jur. Civ. Tit. de R. N. §. 38. Sed Locameri Instit. tit. 10. §. de Nupt. Mev. P. 11. Dec. 399.* Licet enim talia matrimonia ad evitandas scortationes domesticas propter innatam pravam concupiscentiam jure Divino positivo prohibita, non tamen in se contra jus naturæ ac inde plane irrita sunt, *vid. H. Grot. de J. B. & P. L. 2. cap. 5. §. 10.* Ex quo eo magis sequitur, quod si concubitus intervenerit, in gradu jure humano prohibito, tale matrimonium pro irrito declarandum non esse. *Addatur Richt. Vol. 1. P. 2. Conf. 7.* quamvis enim istius modi contrahentibus in foro externo ex illo facto prohibito nulla competat actio, in conscientia tamen obligati manent, & humana majestas talia matrimonia prorsus resolvere nequit per *Dictum Gen. 2. v. 24. & Matth. 19. v. 5. 6. vid. Dn. Pras. Addit. ad Rhetz. disp. 5. pos. 9. 10. & 23.*

Th. VII.

Hactenus de illis casibus, quibus non agitur de jure tertii; Nunc quoque ad illas quæstiones pergamus, si alia concurrat persona, in cujus præjudicium talis concubitus tendere dicatur. Verfatur autem Interesse tertii vel respectu personarum, quæ etiam matrimonium prætentunt, vel respectu parentum contradicentium. Quando autem duæ concurrunt personæ, quarum utraque ad matrimonium ineundam agit, tum in omnibus illis casibus, si scilicet concubitus ad sponsalia perfecta, vel imperfecta accesserit, vel etiam copula carnalis sine ulla promissione matrimonii facta sit, antequam alia sponsalia, sive publica, sive clandestina fuerint celebrata, sive his postea etiam concubitus accesserit, sive non, præferentia ex concubitus prioritate desumenda, quia ex concubitu eum puella de cætero honesta, consensus matrimonii præ-

nulla prohibicio juris humani vinculum conjugii tollere potest.

Ubi pluribus matrimonium promissum, stuprata indistincte præferenda,

sumendus est, dum ad minimum stuprator scire debuit, quod
 secundum verbum DEL stupratam simpliciter ducere teneatur,
 & quod ita per concubitu ipsam matrimonium naturaliter
 incatur. *Add. Bruckneri Dec. matrimon. Part. 1. c. 4. §. 41. & 42. cum ibid. alleg.* quod in tantum verum esse existimamus,
 ut licet sponsus contra primam allegare velit, quod cum stupra
 tantum fornicatione, eum posteriori desponsata autem
 conjugali animo & intentione se commiscuerit, hoc illum
 tamen non relevaret, quia propriam turpitudinem allegans,
 fidem non meretur, præsumcio etiam pro priori commix-
 tione est juris & de jure, quæ probationem in contrarium
 non admittit. *add. c. 15. & 30. X. de Sponsal. Illustr. Dn. Stryk.*
in Tract. de Dissensu Spons. Sect. 4. cap. 3. §. 3. 4. 5. 6. 7. Dn. Pres.
Dissert. de error. circa matrim. th. 13. Et idem jus obtine-
 bit, quamvis aliquis cum persona & consanguinea, aut affine
 in gradu jure tantum positivo humano prohibito, concubue-
 rit. Lex enim Divina prævalet humanæ, licet obtransgres-
 sionem legis civilis peccantes in foro politico puniendi sint.
 De qua materia infra fusius agemus.

Th. VIII.

Vexata porro inter Doctores quæstio est de eo, qui cum
 sponsa priori sponsalia publica rite celebraverit, postea vero
 clandestina, vel alio modo imperfecta sponsalia contraxerit,
 vel etiam alia sponsalia publica celebraverit, hæcque postero-
 ra concubitu consummaverit, quænam sponsalia sint præfere-
 da? Nos posteriora sponsalia per concubitu consummata
 prioribus publicis indistincte præferenda esse existimamus, ex
 rationibus; quod per sponsalia de contrahendo matrimonio,
 personæ desponsatæ consequantur tantum jus personale, per
 sponsalia autem cum concubitu simul jus reale. Et ita, licet
 prior sponsa recte agat ad interesse, posterior tamen potius jus
 ex ipsa conjunctione corporum cum consensu ad matrimoni-
 um

De concubitu
 posterioribus
 sponsalibus
 accedente.

um coniuncta nanciscitur. Confirmant ea, quæ habent *Brucknerus antea citato loco* §. 45. 46. 47. & 48. *ibid. alleg. Cypræus de Spons. c. 10. & 25. & Muller. de Hierologia Sect. 6. Th. 3.* Nec obstat *l. 30. ff. de R. J.* Consensus enim ibidem non simplicem promissionem denotat; quia talis sine adimplerione adhuc nudus, sponsalia tantum efficit. *per l. 4. princ. ff. de Spons.* Sed tantum illud ibidem dicitur, quod post interpositum conjugalem consensum, ubi scilicet quis mulierem legitime suam conjugem jam accepit, ita ut iam tradita uti possit ad actus conjugales, uti loquitur *Can. 38. caus. 27. qu. 2.* licet concubitus ipso actu nondum accesserit, uxor tamen alenda sit *videl. 5. & 6. ff. de rit. nupt.* Et quamvis *Illustr. Dn. Stryk. in Tr. de Dissensu Spons. Sect. 4. c. 2. §. 1. 3. & 4. & c. 3. §. 3. It. Brucknerus*, qui illum sequitur *in Decis. matrimon. Part. I. c. 4. §. 40. 3. & seq.* ex rationibus non spernendis contrarium asserant, procul dubio præsupponentes illum casum, quem *Illustr. Dn. Stryk. diel. Sect. 4. c. 3. §. 7.* expressit, *da nemlich beyde Personen sich einander die Ehe per verba de præsentibus bis auf Priesterliche Copulation versprechen.* Sponsalia tamen illa utut solennia, naturam tamen sponsaliorum retinent, & matrimonium in posterum contrahendum respiciunt. Quæ sponsalia etiam tanquam titulus habilis, ita necessario præcedere debent, ut pro iustis nuptiis haberi non possint, si fœmina sine præcedente sponsalicio consensu viro tradatur. *Cap. 6. 13. 14. 21. 29. X. de Sponsal. & matrim. & Can. 2. Caus. 27. qu. 2.* ne vilem habeat maritus datam, quam non suspiravit sponsus dilatam, *vid. Can. 39. caus. 27. Qu. 2.* Si tamen in sponsalibus talis traditio fieret, ut ab eo tempore ita tradita tanquam legitima uxore uti, & sic ille actus rite conjugium vocari posset. *per mod. cit. Can. 38. caus. 27. qu. 2.* tunc contrariæ sententiæ subscriberemus. Sed hic casus hodie non est dabilis, cum ad hoc, ut sponsa in usum & proprietatem mariti transeat, publica & corporalis simul &

Sponsalia de
præsentibus & pu-
blica per con-
cubitus cum
alia dissolvun-
tur.

solennis requiratur traditio, qua nondum adhibita si invicem desponsati usum corporum praestiterint, & externas penas stupri incurrunt, & Clerus publica autoritate ex suggestu talem traditionem magno cum fervore damnat, ipsique dissentientes agnoscunt, de consuetudine totius fere Germaniae invaluisse, ut sponsalia de praesenti non antea pro vero & perfecto matrimonio habeantur, quam post nuptias & benedictionem Sacerdotalem *vid. Constit. Elect. Saxon. P. II. Hayprecht in Rubr. Instit. de Nupt. n. 7. § 19. quos allegat. Illustr. Dn. Stryk. dicta Sect. 4. c. 5. §. 1. in fine.* Quod etiam ex eo solo apparet, dum fere omnes, varias causas dissolvendorum talium sponsaliorum de praesenti admittant, quae matrimonium contractum dissolvere non possunt. *vid. Struv. Synt. 7. Civ. Ex. 29. th. 14. cum alleg.* Si vero sponsalia de praesenti in sensu iuris Canonici plenaria traditione corporum ad usus conjugales sumantur; *vid. c. 3. X. de Spons. duor.* ita, ut tantum benedictio sacerdotalis omissa sit, tunc illa pro vero & perfecto matrimonio habenda esse non dubitamus. *vid. Dn. Praef. ad Rhet. Inst. Disp. 5. pos. 4.*

Th. IX.

Brevibus hoc loco addimus, quod si concubitus plane negetur, & mulier impregnata nullis contra se militantibus praegnantibus indiciis gravata, sed pro honesta virgine, vel vidua huc usque habitata fuerit, & illa quaedam adminicula, scil. conversationis familiaris, frequentis aditus, vel remoti loci & temporis, &c. adduxerit, tunc illam ad iuramentum suppletorium merito admittendam esse. *vide Dn. Praef. in Dissert. de err. circa matrim. Th. 13. in fine. Addatur Alciat. de praesumi. Reg. 3. pres. 38. n. 1.* Ille autem, qui fatetur concubitum, puellam vero non invenisse virginem dicit, exceptione audiendus non est, sed eo ipso, quod concubitum cum illa consummaverit, in matrimonio cum vitiata consensisse videtur. Argumento illorum, quae diximus in *th. 3. § 4.*

quomodo
concubitus
probetur.

Th. X.

Stuprator tamen alteri sponsæ ad satisfactionem teneretur & sponsæ partus semper pro legitimo habendus,

In omnibus vero antea recensitis casibus, ubi bina sponsalia concurrunt, tertiæ personæ, cum qua matrimonium non habet locum, promissor vel stuprator nihilominus tenetur injuriarum, vel ad interesse, quod pro modo circumstantiarum variat, & si plures sub spe matrimonii aliquis stupraverit, quarum primam tantum ducere potest, & hac exigente, debet, nisi posterior ex publica & solenni traditione jamdum potius ius consecuta sit, partus, ex matre ignorante priorem cum alia concubitus, conceptus pro legitimo etiam habendus est, & patri succedere huiusque improbitas illi nocere non debet. Sed partui sufficit, quod sub fide matrimonii, Patri conceptus sit.

Th. XI.

Pater sponsalia liberorum iure suo retractare potest, nisi in filio concubitus accesserit,

Ratione consensus parentum hanc ponimus Regulam: quod quamvis parentes, liberorum, quos in potestate habent, sine illorum consensu contracta sponsalia, iure suo retractare possint, tamen si illum consensum concubitus filii familias anticipaverit, illum quoad vinculum conjugale inter ipsos desponsatos, non esse attendendum, sed filium simpliciter cogendum ad stupratam ducendam vide supra th. 3. & quamvis ius Romanum a Christianis approbatum §. 12. *Inst. de Nupt.* tali coniunctioni omnem effectum matrimonii detraxerit, ac iniustum esse videatur, liberos per delictum consequi, quod directo obtinere non poterant, ex quo per iniquitatem liberorum, parentibus iniquissima conditio inferretur contra l. 11. §. l. 74. ff. de R. J. vid. *Bruckn. Dec. matrimon. P. 1. c. 2. §. 93. & seqq. cum alleg. Brouer. de jure Connub. L. 1. c. 13. §. 4. 5.* ubi pro absurdo adducit, eum qui peccavit, ad eam rem in qua peccavit confirmandam, novo peccato adiuvari. l. 2. pr. ff. de priv. del. l. 134. §. 1. ff. de R. J. l. 5. pr. C. de Leg. Tamen hæc omnia tunc tantum applicationem recipiunt, ubi femina ad excludendum

dum patris sponsi consensum, dolo malo concubitus admittit, exc. si mulier in dolo sit. ex qua ipsius iniquitate omnis actio in foro externo ipsi denegatur, manente nihilominus vinculo conscientiae inter tales personas, quae revera consensu conjugali corporis usum ad procreationem sobolis invicem sibi concesserunt. Quod vero delictum filii, personae sine proprio dolo laesae, contra expressam divinam sanctionem, nocere & simul contra ipsam naturam partui praedjudicare possit, nulla lege civili introduci potest. Neque enim revera hic patri praedjudicatur, cui per alias leges satis cautum, ne ex tali conjunctione ipsi invito suus heres agnasci debeat. Ex quo sequitur, quod partus ex tali conjunctione natus, praemortuo patre, avo suo, contra cujus voluntatem conceptus est, non succedat, sed ratione hujus pro vulgo quaesito habeatur, & nulla actio contra illum avum locum inveniat *dist. §. 12.* Attamen haec omnia jus partus, contra ipsius patrem naturalem non tollunt, sed hic legitimus patri suo manet. Insuper, licet ipso filius propter denegatum patri obsequium tam a magistratu, quam ab ipso patre per ultimam voluntatem, aliove modo castigari possit, non tamen simul per hoc tertijs innocentibus jus quaesitum auferri potest; cum supra *Thes. 3.* demonstratum sit, uxorem vere in proprietatem filii transire, licet patris consensus non intervenerit; Cui accedit quod per stuprum a filio perpetratum, non ipsius, sed stupratae familiae & parentibus hujus, gravis inferatur injuria, quod peccatum sine restitutione ablati remitti non potest, a qua satisfactione, filius per patrem suum, impediri non debet, nisi & hic gravissimum peccatum incurrere velit, ex quo ipsi nullum jus oriri potest.

Th. XII.

In filia vero, cum illa per matrimonium patri, & hujus familiae eripitur, ac prorsus in proprietatem mariti transire

filiae sponsalia quamvis stuprum accesserit, pater potest, est revocare,

debeat, notandum, illam per improbitatem stupratoris patri invito auferri non posse; cum & ipse Deus in patris arbitrio reliquerit, humiliatam virginem stupratori in matrimonium collocare, vel loco ejusdem aliam satisfactionem accipere. *Exod. 22. v. 16. 17. Dent. 22. v. 28. 29.* cum ille per hoc nemini faciat injuriam, si opprobrium filiae, quod ad ipsius familiae pudorem pertingit, ferre velit; Quamvis hic casus raro contingat, cum stupidus videatur, qui defloratam sponte domi retinet, quam sub culpae confessione, pœnæ deprecatione, amicorum intercedentium & ipsius magistratus consilio, honesto matrimonio collocare poterat, & hac ratione quotidianum scandalum familiae abstergere. Nisi gravissima causa gravioris ignominiae, vel latentis peccati ab eo deterreat. *vide Brouer de H. c. 13. n. 5.*

Th. XIII.

Si parentes consentire nolint, quid juris.

Aliud tamen dicendum esset, si parentes quæsitum a liberis consensum, sine ratione & ex morositate denegassent. *vide Carpzov. Jur. Prud. Consistor. Lib. 2. Tit. 3. Defin. 53. & 57. Mev. Part. 8. Decis. 122. §. 8.* Cum autem jure naturæ consensus parentum non sit de essentia matrimonii, illudque jus parentum, ob solam potestatem, ultra domestica ex educatione orientia officia, non concedatur. *Vid. Grov. de J. B. & P. Lib. 2. c. 5. §. 2. & Brouver, de Jure Connub. Lib. 1. c. 5. n. 10. 11.* Jus quoque divinum Positivum, matrimonium in vitis parentibus contractum, non plane annullat, vel irritum faciat, hinc illi, qui in vitis parentibus in plenariam corporum traditionem ad procreandam sobolem consentiunt, accedente præprimis actuali concubitu, naturaliter matrimonium ineunt, & alteri in foro conscientiae obligatus manet, imo cum alia persona nec sponsalia, nec matrimonium juste contrahere poterunt, quamvis ex priori promissione ob dissentium parentum actio

actio in foro externo locum non habeat, nec contrahentes
quoad civiles effectus vir & uxor habeantur. Multo minus
igitur parentibus forte interim mortuis exceptio non impe-
trati consensus parentum, tanquam peccati contra parentes
commissi refragantem liberabit, ne ex propria turpitudine
jus aliquod concedatur. *Vide Dissert. Dn. Praef. de Error.*
circa matrim. th. 12.

Th. XIV.

Cum autem hodie inter illos, qui non illustrisanguine na-
ti sunt, praeter naturalem utrique parentum debitam pietatem
& obsequium l. 6. ff. de in jus voc. sot. Tit. de obseq. parentum
& patr. praes. patriae potestatis iura in aliis causis non ita stricto
observentur. *Vide Dn. Praef. in dict. Disp. 5. ad Inst. Post. x. & seq.*
& liberi matrimonium ineuntes secundum communem D.D.
opinionem, tacita emancipatione ex patria potestate exeant,
non facile in illorum sponsalibus concubitu confirmatis dis-
sensus parentum attendendus erit, quamvis re adhuc inte-
gra liberi in familia parentum adhuc constituti, quoad effe-
ctum civilem consensu parentum opus habeant, vel execu-
tio differenda, quamdiu sub potestate patris vivunt, Sic-
uti in omni obligatione filii familias executio differtur. *Siruv.*
Syntagm. Jur. Civ. Exerc. 20. th. 47. & Exerc. 9. th. 6.

Th. XV.

Liberi tamen contra consensum parentum coeuntes gra-
visime in Deum peccant, & illis ultio divina manet. Quale
exemplum Apostolus Paulus ad Hebr. 12. v. 16. 17. de Esavo ad-
ducit, ac in ipso foro externo illi contemptores paterni obse-
qui carere aliove modo puniuntur, & si parentes velint, com-
modo hereditatis quodammodo privantur. De iure quidem
Digestorum plane exheredari poterant l. 3. §. 5. ff. de bonor. pos-
sess.

Liberi contra
consensum
parentum
contrahentes
peccant con-
tra Deum.

C

& in foro ex-
erno etiam
non manent
impuniti.

*seff. contra tab. quod licet iure novo mutatum. vid. l. 18. C. de in-
off. testam. § Nov. n. 5. c. 3. ab hereditate tamen, quoad legiti-
mam recte arcentur adde illustr. Dn. Stryk. de Dissensu sponsal.
Sect. 4. cap. 1. §. 33. Maritus quoque dotem exigere nequit,
vid. l. fin. C. de Repud. § Nov. 22. c. 19. sed maritus ipse dotem
tenetur. Quod & ipsa sacra scriptura innuit. Exod. 22. v. 16.
Deut. 22. v. 29. quod in tantum verum esse arbitramur, ut li-
cet pater post commissum concubitus in matrimonium con-
senserit, nihilominus recusare possit dotem dare. Videtur
enim post concubitus in matrimonium consensisse, tantum
ad evitandum opprobrium filiae, quod etiam ad suum pudor-
em pertingit, non autem ad plenariam injuriam sibi illatae re-
missionem; Et quoniam nuptiae sine dote esse possunt. vid. l. 1.
in princ. C. de repud. § Nov. 74. c. 4. hinc per consensum in
matrimonium sese ad dotandum non obligavit.*

Th. XVI.

Benedictio sa-
cerdotalis
non est de es-
sentia matri-
monii.

Jam paucis adhuc examinabimus, quosnam effectus ha-
beat concubitus, qui anticipavit benedictionem sacerdoti-
alem. Hoc, ut melius fieri possit, quaeritur primo: An bene-
dictio sacerdotalis sit de essentia matrimonii? Ubi ex pra-
ecedentibus jam colligendum, quod ad constitutionem matri-
monii, realis quidem & vera traditio requiratur, quae ut plu-
rimum publica & solennis esse debet, ut publice omnibus in-
notescat, hanc feminam esse huius viri uxorem. vide H. Grof.
de J. B. & P. Lib. 2. c. 5. n. 8. & Can. si quis despons. caus. 27. qu. 2.
Et quam libentissime etiam hoc largimur, quod benedictio
tanquam mos vetustissimus sit pius Christianorum ritus, ut
matrimonium, quod tum ratione institutionis Gen. 1. v. 28.
tum quia Deus ipse unumquemque suae uxori jungit Gen. 24.
per tot. & praep. v. 50. & Dei foedus appellatur Prov. 2. v. 17.
quodque Reipublicae & Ecclesiae seminariū, ex quo totius &
huju

hujus, aliquando etiam æternæ vitæ felicitas, vel calamitas dependet, non nisi DEO auctore & fufis ad eum, in facie Ecclesiæ ardentibus precibus initium habeat. *vid. Brover de Jur. Conub. Lib. 2. cap. 27. n. 5. § 14. Qui tamen juri Canonico nimis tribuit, & Jus Civile sine ratione improbat.* Quamvis si primam originem hujus moris inspiciamus, Ecclesia ab antiquis temporibus nihil singulare in matrimonialibus habuit. Sed omnes fere contractus in conventu cætus fidelium celebrati sunt, ut cuius constaret absque omni fraude illud partibus placuisse. Sic & desponsationes & maxime traditiones uxorum eodem modo celebrabantur, ubi Sacerdotes, & Antistites tanquam primi in Ecclesia simul adstant, & negotio peracto huic gratulationem & benedictionem addebant, qui pius mos introducta tyrannide Papali ita in necessitatem conversus, ut matrimonium inter sacramentum numeratum, & non aliter, nisi Clericorum administratione & autoritate initiari posse, creditum atque iniunctum fuerit. *Dn. Pres. Diss. de errore circa matrim. th. 14.* Hæc tamen & similia argumenta nullatenus evincunt, quod benedictio sacerdotalis sit de essentia matrimonii. Hoc enim nec ex iure divino, nec ex iure civili probari poterit; quod autem ius Canonicum nimium tribuat benedictioni sacerdotali, hoc ex falsa Pontificum hypothese, dum matrimonium inter Sacramentum retulerant, factum est, addatur *Feldmann. Decad. 1. Dec. 8. m. 4.* Si ergo deliberato consensu mulieris traditio ad procreandam sobolem, quod ex concubitu præsumitur, accessit, verum matrimonium est, licet benedictio sacerdotalis adhibita non fuerit, quod & ipsum Jus Canonicum confirmat. *vid. c. 3 X. de spons. duorum Can. si quis Caus. 27. qu. 2.* Hinc etiam liberi ex tali conjunctione nati pro legitimis habendi sunt, & patri succedunt. *Cap. 9. X. de spons. & matrim. cap. 1. & 2. X. de spons. duor. Illustr. Dn. Stryk. in Tr. de Success. ab Intest. Diss. 1. Cap. 3. §. 49. Struv. Syn.*

agm. Jur. Civ. Exerc. 29. th. 26. & Syntagm. Jur. Feud. c. 9. aph. 3. ibique num. 13. Nec sponsus capropter, quod sponsam ante copulam sacerdotalem imprægnavit, a collegio excludendus *Illustr. Dn. Stryk. in Tr. de diffens. Sponsal. Sect. 4. cap. 1. §. 28.* Si vero bina sponsalia quis contraxerit, tumque una sponsa concubuerit, cum altera autem per benedictionem sacerdotalem iam nuptias celebraverit, hæc quæ publicè tradita est, alteri stupratæ erit præferenda, non quidem propterea, quasi benedictio sacerdotalis hoc tribueret, sed cum per factam traditionem publicam potius ius adeptæ sit, & ipsi in foro humano nihil imputari possit, eo quod omnia fecit, quæ facere potuit, desolata autem sibi imputare debeat, quod contra leges civiles ante nuptias solennes concubuerit. Coniugi enim legitime traditæ ius semel quæsitum factæ alterius per legem civilem illicito auferri nequit. *Carpzov. Jur. Pr. Consist. de Spons. cap. 10. §. 25. & 26. Dn. Muller. de Hierologia Sect. 6. th. 4.* Si tamen per benedictionem sacerdotalem copulata in fraudem desolatæ egerit, tunc etiam non attenda publica traditione matrimonium dirimendum, & stuprata præferenda est. Dolus enim nemini prodesse debet.

Th. XVII.

Anticipatus concubitus ante benedict. Sacerdot. publica deprecatione non re-
ne coereatur.

Coronidis loco addimus quæstionem, utrum anticipatio concubitus ante benedictionem sacerdotalem publica deprecatione recte coereatur. Nos negamus ex ratione iam allata, quod scilicet illa benedictio iure divino non requiratur, sed per consensum ad procreationem sobolis habitum ipsum verum matrimonium contrahatur. Ubi igitur directo transgressio legis divinæ non est aperta, ibi bannum Ecclesiasticum & per consequens pœnitentia Ecclesiastica locum non habet. Nec nos movet in contrariam sententiam, quod concubitus anticipetur ex libidine. Quodsi enim illa libido publice deprecande

canda esset, tunc Clerici concubentes cum propriis uxori-
 bus ad poenitentiam Ecclesiasticam ipsi cogendi essent. Nul-
 lus enim concubitus in statu corrupto plane sine labe & culpa
 esse potest. *Can. 10. caus. 27. qu. 2. & Can. 7. caus. 33. qu. 4. Add. th.*
hujus Diss. Tum quoque concubitus cum sponsa procre-
 andæ sobolis causa factus esse præsumitur. Nam quoad exter-
 nam animadversionem, quod mitius est, merito præsumit, & de
 occultis non iudicat Ecclesia, sed hæc cuiusvis conscientia &
 reservatis ipsius DEI merito relinquit. Nec ius Canonicum,
 quod ex falsa hypothese Sacramenti ita disponit, inter prote-
 stantes attendendum, sed transgressores legis civilis in foro ci-
 vili poena extraordinaria plectendi, non autem in Bannum Ec-
 clesiasticum coniiciendi sunt. *Carpzov. Jur. Pr. Consilior.*
Lib. 3. Tit. 6. Defin. 77. Non enim ob unamquamque imbe-
 cillitatem humanam, sed ob enorme, atrox & universo cætu
 scandalosum facinus bannum declarandum. Amore & com-
 miseratione Christiana hic potius opus est, homo (qui inexcusa-
 bilis coram Deo, iudicando alios & non cogitando, quod
 ipsum, si forte in statu magis pio se constitutum inveniat, gra-
 tia & benignitas divina ad poenitentiam invitaverit) se ipsum
 iudicet, nec in Salvatoris nostri increpationem incidat. *Luc. 6.*
v. 41. 42. Vide sup. de hac materia Dn. Pres. in Dissert. de iure
inhum. Concl. 3. per tot. ubi etiam inconvenientia hodie usita-
 ti modi poenitentia Ecclesiasticae argumentis probatur. Cum
 autem hæc materia peculiarem mereatur disputationem, hic
 abrumpimus. Ulteriore vero huius quaestionis desiderans
 explicationem, consulere poteris Domini Menzeri quaestio-
 nem Hierologic. num sponsis ante solemnem in Eccle-
 sia copulationem & benedictionem concubentibus publica
 poenitentia iuste imponatur. Qui autem contrariam quidem
 sententiam contra nos approbat, illorum tamen argumenta,
 qui nobiscum sentiunt, satis prolixè adducit. Licet in super

multa ad hanc materiam spectantia restent, spatiis tamen hae
 vice exclusus, hic bono cum DEo subsisto. Quae autem in hac
 dissertatione inter alia negotia festinanti calamo conscripsi,
 ut aequi, bonique consulantur, quaeque irreperunt errata
 typographica, bene corrigantur, est, quod B.
 L. obnixè & decenter
 rogo,

COROLLARIA.

I.
Concubitus cum decrepita & senio con-
 fecta muliere, tanquam contra mora-
 litatem & jus divinum commissus nul-
 lum juris effectum habet, multo mi-
 nus juvenis cum vetula concumbens,
 propterea ad matrimonium ineun-
 dum cogi potest.

II.
 Affinitas per commixtionem carnalem
 contrahitur.

III. Ma-

III.

Matrimonium cum persona ad procrea-
tionem sobolis evidenter inhabili re-
tro declarandum est nullum.

IV.

Matrimonium in statu hoc corrupto et-
iam naturaliter indissolubile est.

V.

Desponsati bona cum gratia a sponsali-
bus recedere volentes, ad ma-
trimonium incundum inviti cogi
nequeunt.

VI.

Sponsalia rite contracta ob dissensum
unius dissolvenda sunt, & persona
dissentiens alteri ad interesse
tenetur.

VII.

Quæ unius libidini ex amoris abundantia
succubuit, non est meretrix, nec
infamis.

IIX. So-

VIII.

Sola propagatio sobolis, & non mutuam
adiutorium est finis conjugii.

IX.

Verum adulterium non committitur nisi
in conjugatam.

X.

Ad poenitentiam Ecclesiasticam nemo cogendus est.

XI.

Copula sacerdotalis ficta nihil operatur.

XII.

Uxor in actibus conjugii & ad procreationem & educationem tendentibus, non in aliis mariti Imperio subjecta est.

Halle, Diss., 1707

(A-Bo)

ULB Halle

3

004 915 917

Cn. B.n.

60

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE
ANTICIPATO
CONCUBITU, *170135*
QUAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO VVILHELMO,
REGNI BORUSSIÆ ET ELECTORATUS
BRANDENBURGICI HEREDE, &c. &c. &c.
EX DECRETO ET AUTORITATE INCLYTÆ
FACULTATIS JURIDICÆ

PRÆSIDE
DN. HENRICO BODINO,
S. MAJEST. BORUSS. CONSIL. ECCLES. IN DUC. MAGDEB.
PROF. JUR. ORD. ET FACULTAT. JURID. h. t.
DECANO,

PATRONO SUO ÆTATEM DEVENERANDO
PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES ET PRIVILEGIA DO-
CTORALIA RITE CONSEQUENDI,
Ad d. 2. Maji M DCC I.
horis ante & pomeridianis
publica Eruditorum disquisitioni sistit

HENRICUS SIGISMUNDUS Ebhardt
Coldicio Mifn,

REC. HALÆ MAGDEBURGICÆ,
LITERIS JOHANNIS GRUNERI, ACAD. TYPOGR. 17:2.

4

